

SAFECITY 3.0 KONFERENCIA – ÉPÍTÉSZETI BŰNMEGELŐZÉS AZ ISKOLÁTÓL AZ EGYETEMIG

IDŐPONT: 2019. JÚNIUS 6.

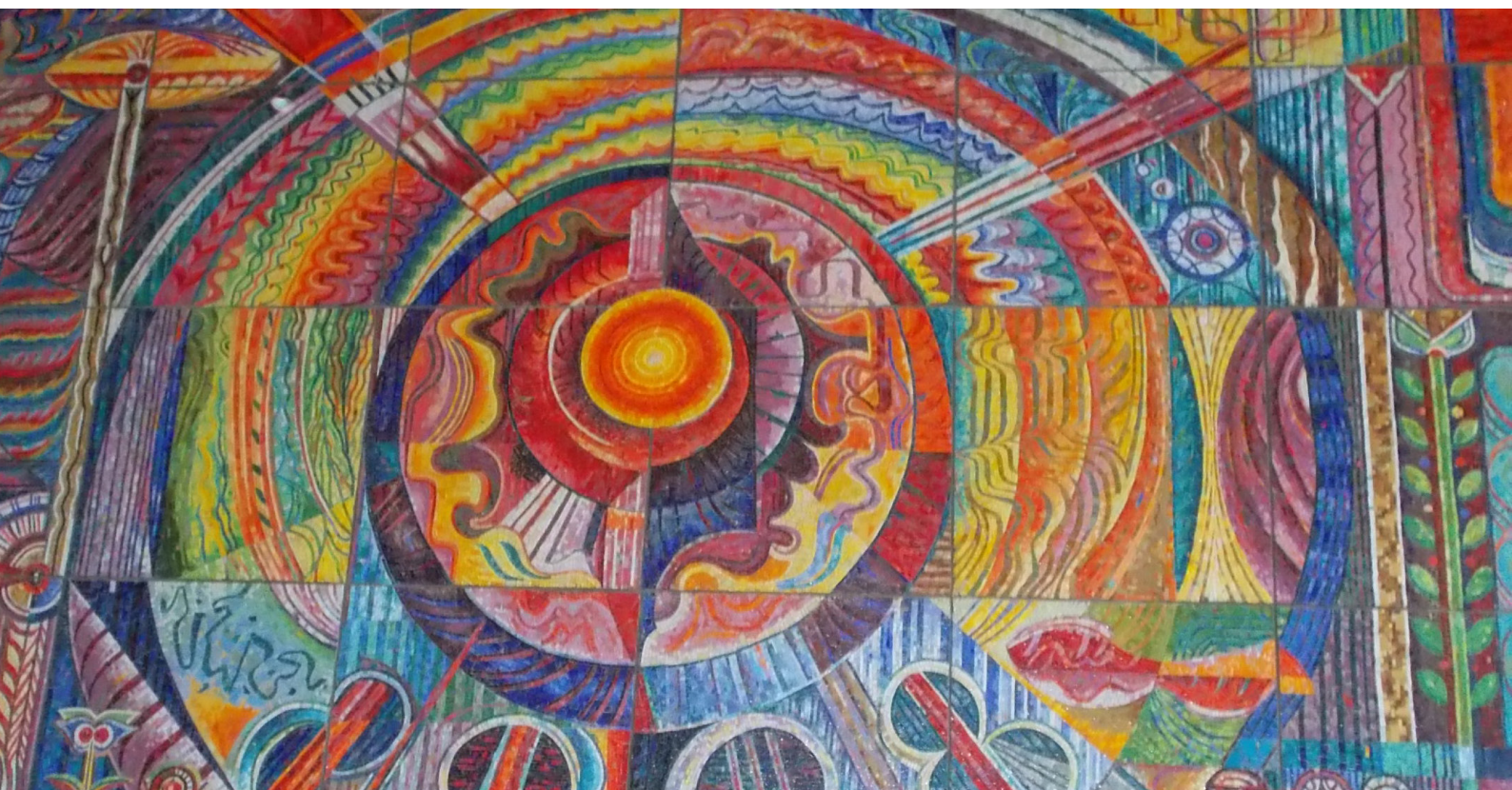
HELYSZÍN: SZENT ISTVÁN EGYETEM TÁJÉPÍTÉSZETI ÉS TELEPÜLÉSTERVEZÉSI KAR

Mitől biztonságos egy iskola? Hogyan kapcsolódik a biztonság a tanuláshoz? És hogyan kapcsolódik a biztonságos környezet a felsőoktatási képzésekbe? - A SafeCity konferenciasorozat harmadik eseménye az oktatás szempontjából tárgyalta az építészeti bűnmegelőzés témakörét. Az építészeti bűnmegelőzés alap gondolata, hogy az épített környezet tervezése során tapasztalati tudással és kreativitással jelentősen csökkenteni lehet a bűnalkalmakat és növelni lehet a térhasználók biztonságérzetét. Ez a megközelítés a tanulás tereinek kialakítása, a tanulás szervezése, és a szakemberek képzése során is releváns. A SafeCity 3.0 konferencia során ezért pedagógusok, oktatók és építészek ismertették saját szempontjaikat, tapasztalataikat, és vitatták meg közösen a biztonság és az oktatás sokrétű kapcsolódásait.

Az eseményt **Dr. Fekete Albert**, a SZIE Tájépítészeti és Településtervezési Kar dékánja nyitotta meg, majd **Gratzer-Sövényházy Edit**, a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács főosztályvezetője, és **Bálint Imre**, a Magyar Építész Kamara megbízottja köszöntötte az egybegyűlteket. A konferencián tíz, különböző tudomány-, és szakterületet képviselő szakember tartott előadást, amelyeket két szakmai workshop és egy hallgatói kiállítás egészített ki. Az eseményt kimagasló érdeklődés övezte, több mint 110 építész, pedagógus, és kapcsolódó szakterületről érkező érdeklődő vett részt.

NYITÓELŐADÁSOK

A téma átfogó, bevezető előadását **Brózik Péter**, az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar Szervezet- és Környezetpszichológia Tanszékének tanársegéde tartotta. Kiemelte, hogy a biztonság az oktatás kontextusában nem cél, hanem eszköz. A cél, hogy a gyerekek egészségben fejlődhessenek, az intézmény meg tudja valósítani a pedagógiai programját. Ehhez szükség van a biztonságos tanulókörnyezetre. Fontos azonban szem előtt tartani, hogy nincsenek erre általános érvényű megoldások, ugyanis nincsenek iskolák általában, csak konkrét iskolák vannak, ahol konkrét problémákat kell megoldani. És ugyanígy nincsenek univerzális CPTED megoldások, nincs környezeti determináció, vagyis nem fogja az iskola épületének kialakítása teljes mértékben meghatározni egy iskolai közösség viselkedését. A CPTED elvek nyomán azonban lehet javítani

a tanulókörnyezet biztonságán, a természetes felügyelet elősegítésével, a jogosultságok tisztázásával, a birtokviszony jelzésekkel, és a fenntartásban való közös szerepvállalással. Az előadás az e szempontokhoz kapcsolódó példákat és kihívásokat tárgyalta.

Az elméleti bevezető után **Reith Anita**, tájépitész mérnök, a SafeCity program projektvezetője ismertette a SafeCity oktatási projektjének gyakorlati tapasztalatait. A felsőoktatási mintaprojekt fiatal szakemberek képzését tűzte ki célul. Több hazai felsőoktatási intézmény közreműködésével, féléves tantárgyak és intenzív műhelyfoglalkozások keretén belül ismerhették meg a különböző szakterületek hallgatói azokat a tervezési irányelveket, melyek biztonságosabb környezetek kialakítását eredményezhetik. A középiskolai mintaprojekt során kollégiumi pedagógusok és diákok mélyültek el a szubjektív biztonságérzet, közösségi kontrollról és az identitás témaköreiben, majd kisebb beavatkozásokkal és akciókkal alakították biztonságosabbá és élhetőbbé az intézmény belső és külső tereit. Mindkét mintaprojekt során létrejött egy tematikus oktatási módszertan, amelyek más intézmények igényeihez is adaptálhatóak.

ELSŐ SZEKCIÓ: ÉPÍTÉSZETI BŰNMEGELŐZÉS A FELSŐOKTATÁSBAN

A konferencia első szekciójában felsőoktatási intézmények oktatói tartottak előadásokat arról, hogy miképp kapcsolódhat az építészeti bűnmegelőzés témaköre az építész, a környezetpszichológia, valamint a tájépitész képzésekbe. A konkrét oktatási tapasztalatok hasznos betekintést nyújtottak az interdiszciplináris szakmák közötti együttműködési lehetőségekbe, lehetséges gyakorlati irányokba, és a konkrét terep-gyakorlatok eredményeibe.

A szekciót **Dr. Markó Balázs DLA**, a Szent István Egyetem oktatási rektor-helyettese nyitotta meg. Előadásában az építészeti bűnmegelőzésnek az építészképzésben való lehetőségeire és irányaira helyezte a hangsúlyt, kiemelve, hogy a Szent István Egyetem képzéseiben a település, város és környezet minden aspektusa – így a biztonság is – jelen van. Az építész mesterszakon mind az építészeti tervezés és belsőépítészet, mind a várostervezés és főépítész specializáción részét képezi az ismeretanyag és a képzési kimeneteli követelményeknek az építészeti bűnmegelőzés és településbiztonság. Továbbá hangsúlyozta, hogy napjainkban az építész szakma, és így az építész képzés is változóban van. Az új, „társadalmasított” alapokon álló építészeti különböző tudományágak eredményeit integrálja magába, és így az építészeti bűnmegelőzéshez hasonló határterületek felértékelődnek.

Ezt követően **Dr. habil Dúll Andrea**, az ELTE PPK Szervezet- és Környezetpszichológia Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára beszélt az építészeti bűnmegelőzés és a környezetpszichológia kapcsolódási pontjairól a felsőoktatás kontextusában. Kiemelte, hogy a rendszergondolkodás összekapcsolja a környezetpszichológiát és az építészeti bűnmegelőzést, és jó alapot nyújt az interdiszciplináris együttműködésekhez. A SafeCity felsőoktatási projektjébe környezetpszichológusok interdiszciplináris kurzusokon keresztül, egyrészt a Szent István Egyetem és az ELTE PPK együttműködésében, másrészt a BME Urbanisztika Tanszékén megvalósult kurzusok keretében vehettek részt. A projekt során így különböző tanszékek és tudományterületek működtek együtt a felsőoktatás eltérő szintjein (alap-, mester-, és doktori képzésekben).

Szaszák Gabriella, a SZIE Tájépitészeti és Településtervezési Kar PhD hallgatója a Safecity projekt részeként zajló tananyagfejlesztésről számolt be. A SZIE Tájépitészeti és Településtervezési Kar oktatói tájépitész hallgatók számára fejlesztenek tananyagot, amely a biztonság tájépitészeti vonatkozásaira helyezi a hangsúlyt. Ennek része egyfelől az elméleti háttér feltérképezése, másfelől a biztonságos szabadterek tervezésének módszertani kidolgozása.

A szekció záró előadásában **Török Szabolcs Bence DLA**, a SZIE Tájépítészeti és Településtervezési Karának adjunktusa egy konkrét gyakorlati példát ismertetett, amely jó példa az egyetemi gyakorlatokra, közösségi projektekre és egyetemek közötti együttműködésekre. A SZIE az Iskolakertekért Alapítvánnyal együttműködve, tájépítész hallgatók bevonásával újít meg iskolaudvarokat és -kerteket az Országos Iskolakert-fejlesztési Program keretében.

KIÁLLÍTÁS A SAFECITY FELSŐOKTATÁSI MINTAPROJEKT HALLGATÓI MUNKÁIBÓL

A konferencia kísérőprogramjaként bemutatásra kerültek a Safecity felsőoktatási mintaprojekt során készült hallgatói munkák. A konkrét városi problémákra kidolgozott válaszokat, vázlatokat és terveket a PTE Műszaki és Informatikai Karának építész, a BME Építészmérnöki Karának urbanisztika, valamint az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karának környezetpszichológia szakos hallgatói mutatták be.

MÁSODIK SZEKCIÓ: BIZTONSÁGOS ISKOLÁK

A konferencia második szekciójának előadásai a biztonságos iskolák témakörét járták körül. Az előadások során sor került az építészeti szempontok megvitatására, vagyis arra, hogy a tanulás és játék tereit miként lehet úgy kialakítani, hogy azok biztonságos, támogató környezetet nyújtsanak a gyerekek fejlődéséhez. Emellett a pedagógiai szempontok is teret kaptak, vagyis, hogy miként lehet a biztonságérzetet és a felhasználói felelősséget pedagógiai munkával erősíteni, milyen bűnmegelőzési programok működnek a hazai iskolákban, és milyen módon hatnak egyes pedagógiai megközelítések az épületek fizikai kialakítására.

A szekciót nyitó előadásában **Saly Erika**, az Eszterházy Károly Egyetem Oktatáskutató és Fejlesztő Intézetének pedagógiai fejlesztője és ökoiskola témavezetője felhívta a figyelmet arra, hogy az építészeti bűnmegelőzés csak egy válasz a biztonság megteremtésére, ezt pedagógiai programokkal kell kiegészíteni, amelyekre hazánkban is kiváló példákat találunk. Rávilágított továbbá a kételyekre és kérdésekre, amelyek a biztonság megteremtése során felmerülnek, és rámutatott a túlzott biztonság és túlféltés problémájára. Hangsúlyozta, hogy a biztonságot is mértékkel kell kezelni a tanulási terek kialakítása során. Fontos, hogy megteremtjük a gyerekek szabad játékhoz való hozzáférését, és a belső biztonságra, a bizalmi légkör megteremtésére helyezük a hangsúlyt. Ez a pedagógus feladata az iskolában, és ezt legfőképp a gyerekek bevonásával, a határok közös kialakításával, közösségi tervezéssel és közös gondozással, karbantartással lehet elérni.

Ezt követően **Beleznay Éva** építész-urbanista néhány általa vezetett iskolai közösségi tervezési projekt módszertanát ismertette. A komplex programok magukba foglalták a pedagógusok felkészítését, az iskolai terek elemzését, változatos módszereket és eszköztárat felvonultató alkotó műhelyeket és a tervek közösségi megvalósítását.

Reith Gábor, a Vécsey János Leánykollégium igazgatója és mestertanára a Safecity oktatási mintaprojektjét mutatta be, amely az intézménye diákjainak és pedagógusainak közreműködésével valósult meg.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács több éve sikeresen zajló Re:akció elnevezésű iskolai bűnmegelőzési programját Topa Zoltán rendőr őrnagy ismertette. A Re:akció iskolai bemutatói komplex módszerrel, tapasztalati tanulásra és hétköznapi szituációkra építve adnak át prevenciós ismereteket. A bűncselekmények átélése és a következmények megtapasztalása hatékonyan érzékenyíti a fiatalokat.

Végezetül a Kőbányai Szent László Gimnázium diákjai, **Vass Anna Flóra**, **Korom Dániel** és **Nakos Dimitrios Alexandros** számoltak be az iskolájukban zajló bűnmegelőzési programról. A Nemzeti Bűnmegelőzési

Tanács támogatásával megvalósult Legyen tered c. projekt célja az iskolaépület környékének építészeti eszközökkel és megoldásokkal való biztonságosabbá tétele. A projekt során a diákok elméleti ismereteket szereztek a bűnmegelőzésről, a gyakorlatban pedig egy biztonságos közösségi teret alakítottak ki a gimnázium épületének közelében.

MŰHELYMUNKA

Az elméleti előadásokat követően két, párhuzamosan futó műhelyben lehetett kipróbálni néhány innovatív, oktatási környezetben alkalmazható módszert.

Az Épített biztonság című workshopon **Reith Anita** és **Szilágyi-Nagy Anna** ismertette a Safecity iskolai mintaprojekt során kidolgozott eszköztárat. A bemutatott módszerek segítségével elemezték a résztvevők a konferencia helyszínét a biztonság szempontjából, majd akciókártyák segítségével megoldási javaslatokat fogalmaztak meg a helyszínekre. Az Élőkönyvtár foglalkozáson nagykorú diákok olyan személyes történeteikbe engedtek bepillantást „olvasóiknak”, amelyeket gyakran félelmek, tévhitek, előítéletek öveznek. A történetek tartalmaznak erkölcsi dilemmákat, kríziseket és traumákat, és az „olvasók” sokat megtudhattak arról, hogyan lehet a nehéz élethelyzeteken túljutni, a családi és társadalmi szokások/ kényszerek/ nyomás ellenére is saját utakat választani.

